

Czwartek, 14 czerwca 2018 r.

P8_TA(2018)0259

Rosja, w szczególności sprawa ukraińskiego więźnia politycznego Ołeha Sencowa**Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 14 czerwca 2018 r. w sprawie Rosji, w szczególności sytuacji ukraińskiego więźnia politycznego Ołeha Sencowa (2018/2754(RSP))**

(2020/C 28/07)

Parlament Europejski,

- uwzględniając swoje wcześniejsze rezolucje w sprawie Rosji, zwłaszcza rezolucję z dnia 16 marca 2017 r. w sprawie ukraińskich więźniów w Rosji oraz sytuacji na Krymie ⁽¹⁾,
 - uwzględniając oświadczenie rzecznik Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych (ESDZ) z dnia 25 maja 2018 r. w sprawie szeregu osób zatrzymanych na bezprawnie zajętych Krymie i w Sewastopolu,
 - uwzględniając wymianę poglądów na forum Rady do Spraw Zagranicznych na temat Rosji, która odbyła się dnia 16 kwietnia 2018 r.,
 - uwzględniając postanowienie Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości z dnia 19 kwietnia 2017 r. w sprawie wniosku o wskazanie środków tymczasowych przedstawionych przez Ukrainę w sprawie dotyczącej stosowania Międzynarodowej konwencji o zwalczaniu finansowania terroryzmu oraz Międzynarodowej konwencji w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji rasowej (*Ukraina przeciwko Federacji Rosyjskiej*),
 - uwzględniając art. 5 Powszechnej deklaracji praw człowieka oraz art. 7 Międzynarodowego paktu praw obywatelskich i politycznych, których stroną jest Federacja Rosyjska i które stanowią, że nikt nie może być poddawany torturom ani okrutnemu, niehumanitarnemu lub poniżającemu traktowaniu albo karaniu,
 - uwzględniając deklarację ONZ w sprawie obrońców praw człowieka, przyjętą przez Zgromadzenie Ogólne ONZ w dniu 9 grudnia 1998 r.,
 - uwzględniając Konwencję genewską o ochronie osób cywilnych podczas wojny,
 - uwzględniając art. 135 ust. 5 i art. 123 ust. 4 Regulaminu,
- A. mając na uwadze aresztowanie w maju 2014 r. ukraińskiego reżysera Ołeha Sencowa, który sprzeciwiał się bezprawnej aneksji Półwyspu Krymskiego przez Rosję, w związku z zarzucaną mu działalnością na Krymie; mając na uwadze, że był on traktowany jak obywatel rosyjski, mimo że posiada obywatelstwo ukraińskie;
 - B. mając na uwadze, że w przypadku Ołeha Sencowa pojawiły się zarzuty stosowania tortur i okrutnego traktowania w celu nielegalnego wymuszenia zeznań, którym następnie nadano wartość dowodową;
 - C. mając na uwadze, że w dniu 25 sierpnia 2015 r. Ołeh Sencow został skazany przez sąd, którego jurysdykcji nie uznaje UE, co stanowi naruszenie prawa międzynarodowego i podstawowych standardów wymiaru sprawiedliwości;
 - D. mając na uwadze, że Ołeh Sencow, który obecnie odbywa karę pozbawienia wolności w najbardziej wysuniętym na północ więzieniu Rosji w Łabytnangi (okręg jamalsko-nieniecki), rozpoczął w dniu 14 maja 2018 r. bezterminowy strajk głodowy;
 - E. mając na uwadze, że w ostatnich latach liczba więźniów politycznych w Rosji znacznie wzrosła; mając na uwadze, że w dniu 29 maja 2018 r. Centrum Praw Człowieka „Memoriał”, które zostało wyróżnione Nagrodą im. Sacharowa w 2009 r., opublikowało wykaz nazwisk 158 więźniów politycznych;

(¹) Teksty przyjęte, P8_TA(2017)0087.

Czwartek, 14 czerwca 2018 r.

- F. mając na uwadze, że w dniu 9 stycznia 2018 r. dyrektor czeczeńskiego biura Centrum Praw Człowieka „Memoriał” Ojub Titiew został aresztowany przez lokalną policję pod zarzutem posiadania narkotyków; mając na uwadze, że Ojub Titiew zaprzeczył tym oskarżeniom, a organizacje pozarządowe i inni obrońcy praw człowieka potępiili je, uznając za sfabrykowane;
- G. mając na uwadze, że aresztowanie Ojuba Titiewa jest przejawem niepokojącej tendencji polegającej na aresztowaniu, atakowaniu, zastraszaniu i dyskredytowaniu niezależnych dziennikarzy i obrońców praw człowieka;
- H. mając na uwadze, że obrońcy praw człowieka i przedstawiciele społeczeństwa obywatelskiego, zwłaszcza Tatarzy krymscy, stanęli w obliczu grózb, zastraszania i aresztowań;
- I. mając na uwadze, że w wielu przypadkach donoszono o stosowaniu tortur oraz okrutnego i poniżającego traktowania; mając na uwadze, że do tej pory nie zbadano tych zarzutów w odpowiedni sposób; mając na uwadze, że tortury stosowano w celu wymuszenia zeznań i poparcia fałszywych dowodów lub wymuszenia przyznania się do winy;
- J. mając na uwadze, że wielu więźniów i zatrzymanych przebywa w więzieniach w ciężkich i niehumanitarnych warunkach, które fizycznie i psychicznie zagrażają ich zdrowiu; mając na uwadze, że niektórzy więźniowie wymagają pilnej pomocy medycznej i leczenia;
- K. mając na uwadze, że restrykcyjne rosyjskie ustawodawstwo regulujące prawa polityczne i obywatelskie zostało rozszerzone na tymczasowo okupowany Krym, wskutek czego drastycznie ograniczono wolność zgromadzeń, słowa, zrzeszania się, wyznania oraz dostęp do informacji, a także pojawiły się wiarygodne raporty o zastraszaniu, wymuszonych zaginięciach i torturach;
- L. mając na uwadze, że arbitralne zatrzymania, wymuszone zaginięcia, cenzura i zakazy pokojowych zgromadzeń stały się codziennością na Krymie; mając na uwadze, że kilkoro Tatarów krymskich zostało aresztowanych, wszczęto wobec nich dochodzenie lub wniesiono oskarżenie; mając na uwadze, że celem ataków stali się także krymscy prawnicy udzielający pomocy prawnej tym aresztowanym oraz obrońcy praw człowieka zgłaszający przypadki politycznie motywowanych wymuszonych zaginięć na Krymie, a także dziennikarze opisujący sytuację Tatarów krymskich;
- M. mając na uwadze, że władze okupacyjne na Krymie systematycznie i celowo ograniczają wolność słowa na Krymie, kneblując niezależne media i utrudniając pracę zawodowych dziennikarzy; mając na uwadze, że w dniu 22 marca 2018 r. dziennikarz obywatelski i działacz na rzecz Tatarów krymskich Nariman Memedeminow, który informował o nielegalnych działaniach władz okupacyjnych, został zatrzymany przez rosyjskie siły bezpieczeństwa i aresztowany na podstawie bezpodstawnych oskarżeń; mając na uwadze, że w dniu 21 maja 2018 r. rosyjskie siły bezpieczeństwa zatrzymały innego dziennikarza obywatelskiego Serwera Mustafajewa w następstwie przeszukania jego domu na okupowanym przez Rosję Krymie, głównie pod zarzutami motywowanymi względami religijnymi;
- N. mając na uwadze, że Rosja przegrywa wiele spraw w Europejskim Trybunale Praw Człowieka i nie wykonuje wydanych wyroków;
- O. mając na uwadze, że Federacja Rosyjska, jako pełnoprawny członek Rady Europy, Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (OBWE) oraz Organizacji Narodów Zjednoczonych, zobowiązała się do przestrzegania zasad demokracji, praworządności oraz poszanowania podstawowych wolności i praw człowieka; mając na uwadze, że w wyniku licznych poważnych naruszeń praworządności i przyjęcia restrykcyjnych przepisów w ostatnich latach istnieją poważne zastrzeżenia co do przestrzegania przez Rosję międzynarodowych i krajowych zobowiązań; mając na uwadze, że Unia Europejska wielokrotnie oferowała dodatkowe wsparcie i wiedzę fachową, aby pomóc Rosji w modernizacji i przestrzeganiu porządku konstytucyjnego i prawnego zgodnie ze standardami Rady Europy;
- P. mając na uwadze, że w rosyjskiej ustawie o tzw. obcych agentach nałożono na organizacje pozarządowe otrzymujące środki finansowe z zagranicy i prowadzące „działalność polityczną” wymóg złożenia wniosku o wpisanie na specjalną rządową listę obcych agentów, poddawanych dodatkowej ścisłej kontroli ze strony rządu, a wszystkie ich publikacje, komunikaty prasowe i sprawozdania muszą być opatrzone informacją, że zostały opracowane przez obcego agenta;

Czwartek, 14 czerwca 2018 r.

- Q. mając na uwadze, że w odpowiedzi na bezprawną aneksję Krymu oraz wojnę hybrydową przeciwko Ukrainie UE przyjęła szereg stopniowych środków ograniczających przeciwko Rosji;
1. domaga się od władz rosyjskich natychmiastowego i bezwarunkowego uwolnienia Ołeha Sencowa i wszystkich innych nielegalnie przetrzymywanych obywateli ukraińskich w Rosji i na Półwyspie Krymskim; przypomina, że obecnie w Rosji i na okupowanym Krymie przetrzymywanych jest ponad 70 (?) ukraińskich więźniów politycznych;
 2. domaga się natychmiastowego i bezwarunkowego uwolnienia Ojuba Titiewa, dyrektora biura Centrum Praw Człowieka „Memorial” w Republice Czecheńskiej, a także wszystkich pozostałych więźniów politycznych w Federacji Rosyjskiej;
 3. domaga się, by władze rosyjskie zaprzestały zastraszania i nękania Centrum Praw Człowieka „Memorial”, jego pracowników i innych obrońców praw człowieka, a także by umożliwiły im wykonywanie ich pracy w dziedzinie praw człowieka;
 4. podkreśla, że wszyscy więźniowie muszą być traktowani przy poszanowaniu norm międzynarodowych oraz że wszyscy zatrzymani powinni mieć dostęp do adwokata, członków rodziny, przedstawicieli dyplomatycznych oraz opieki medycznej; podkreśla, że zgodnie z IV konwencją genewską władze rosyjskie i pracownicy wymiaru sprawiedliwości ponoszą pełną odpowiedzialność za bezpieczeństwo i dobre traktowanie zatrzymanych, zwłaszcza na Krymie;
 5. przypomina Rosji o znaczeniu pełnego przestrzegania międzynarodowych zobowiązań prawnych, jakie spoczywają na niej w związku z członkostwem w Radzie Europy oraz Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie, a także zasad podstawowych praw człowieka i praworządności zapisanych w europejskiej konwencji praw człowieka oraz w Międzynarodowym pakcie praw obywatelskich i politycznych;
 6. podkreśla, że wolność zgromadzeń gwarantuje w Federacji Rosyjskiej art. 31 rosyjskiej konstytucji oraz europejska konwencja praw człowieka, którą Rosja podpisała, co zobowiązuje rosyjskie władze do jej respektowania;
 7. wzywa władze rosyjskie wszystkich szczebli do uznania kluczowej roli, jaką pełnią obrońcy praw człowieka jako filary demokracji i strażnicy praworządności, oraz do publicznego potępienia wszystkich ataków na obrońców praw człowieka, zwłaszcza w Republice Czecheńskiej;
 8. wyraża solidarność z ukraińskim reżyserem, aktywistą i więźniem politycznym Ołehem Sencowem, który w dniu 14 maja 2018 r. rozpoczął strajk głodowy, aby w ten sposób wymóc uwolnienie nielegalnie przetrzymywanych rodaków, oraz niepokoi się skutkami zdrowotnymi jego strajku; przypomina, że Ołeh Sencow, aresztowany na Krymie w 2014 r. krótko po przejściu przez Rosję kontroli nad tym półwyspem na Morzu Czarnym, skazany następnie na podstawie wymuszonych torturami zeznań, odbywa obecnie karę 20 lat pozbawienia wolności w kolonii karnej o zaostrzonym rygorze w jamalsko-nienieckim okręgu na dalekiej Północy Rosji, na podstawie licznych zarzutów o działalność terrorystyczną;
 9. ubolewa, że skazany w tym samym procesie Ołeksandr Kolczenko otrzymał wyrok dziesięciu lat więzienia;
 10. stwierdza, że kolejny nielegalnie aresztowany obywatel Ukrainy Wołodimir Bałuch prowadzi strajk głodowy od 19 marca 2018 r.;
 11. wzywa odpowiedzialne władze Rosji i służby medyczne do udzielenia uwięzionym odpowiedniej opieki medycznej i do respektowania etyki lekarskiej, w tym do nie stosowania przymusowego karmienia ani innego niepożądanego traktowania, które może stanowić przykład tortur i złego traktowania;

(?) Niewyczerpujący wykaz obejmuje następujące osoby: Teimur Abdullaiev, Uzeir Abdullaiev, Taliat Abdurakhmanov, Rustem Abiltarov, Zevri Abseitov, Muslim Aliiev, Refat Alimov, Kiazim Ametov, Ernes Ametov, Ali Asanov, Marlen Asanov, Volodymyr Balukh, Ali Bariev, Enver Bekirov, Memet Belialov, Ołeksii Bessarabov, Rustem Vaitov, Resul Velilyaev, Valentyn Vygovskii, Pavlo Hryb, Mykola Dadeu, Konstatin Davydenko, Bekir Dehermendzhi, Mustafa Dehermendzhi, Emil Dzhemadenov, Arsen Dzhapparov, Dmitrii Dolgopolov, Volodymyr Dudka, Andriy Zakhtei, Ruslan Zeitullaiev, Server Zekiriaiev, Timur Ibragimov, Rustem Ismailov, Yevgenii Karakashev, Mykola Karpiuk, Stanislav Klykh, Andriy Kolomiets, Ołeksandr Kolchenko, Ołeksandr Kostenko, Emir-Usein Kuku, Hennadii Limeshko, Serhii Litvinov, Enver Mamutov, Nariman Memedeminov, Remzi Memetov, Emil Minasov, Igor Movenko, Seiran Muradosilov, Seiran Mustafaiev, Server Mustafaiev, Yevhen Panov, Nuri Primov, Volodymyr Prisch, Ismail Ramazanov, Fevzi Sagandzhi, Ferat Saifullaiev, Aider Saledinov, Seiran Saliiev, Enver Seitosmanov, Oleg Sentsov, Ołeksii Sizonovich, Vadym Siruk, Edem Smailov, Ołeksandr Steshenko, Ołeksii Stohniy, Renat Suleimanov, Anna Sukhonosova, Roman Sushchenko, Roman Ternovsky, Ruslan Ametov, Asan Chapukh, Ołeksii Chirni, Hlib Shablii, Mykola Shiptur, Dmytro Shtyblikov, Ołeksandr Shumkov, Viktor Shur.

Czwartek, 14 czerwca 2018 r.

12. wyraża głębokie zaniepokojenie faktem, że wielu ukraińskich więźniów politycznych, takich jak Mykoła Karpiuk, Wołodimir Prisicz, Ołeksij Czurnij i Jewhienij Panow, było brutalnie torturowanych;

13. jest głęboko zaniepokojony niepokojącą tendencją polegającą na aresztowaniu, atakowaniu, zastraszaniu i dyskredytowaniu niezależnych dziennikarzy i obrońców praw człowieka pracujących w Rosji, a zwłaszcza w Czeczenii; podkreśla rolę, jaką odgrywa społeczeństwo obywatelskie i organizacje takie jak „Memorial”, oraz że działacze społeczeństwa obywatelskiego powinni móc swobodnie korzystać z podstawowych praw do wolności myśli i wypowiedzi; wzywa władze Czeczenii i Rosji do respektowania przepisów krajowych i międzynarodowych zobowiązań i do przestrzegania praworządności;

14. wyraża głębokie zaniepokojenie klimatem bezkarności, który umożliwia takie postępowanie, oraz wzywa do opracowania środków prawnych i pozaprawnych, które będą zapobiegać aktom przemocy, pozwolą je monitorować i skutecznie stawiać przed sądem ich sprawców, we współpracy ze społeczeństwem obywatelskim; podkreśla, że Rosja i jej rząd ponoszą ostateczną odpowiedzialność za zbadanie tych czynów, postawienie sprawców przed sądem i ochronę wszystkich obywateli Rosji przed bezprawiem;

15. zwraca uwagę na fakt, że władze rosyjskie na okupowanym Krymie zatrzymały wielu Tatarów krymskich w maju 2018 r., w tym Sewera Mustafajewa, Edema Smailowa i krewnych więźnia politycznego Nuriego Primowa;

16. potępia łamanie przez Rosję prawa międzynarodowego na okupowanym Krymie, w tym wymuszanie egzekwowania prawa rosyjskiego, nasiloną militaryzację Półwyspu Krymskiego, która zagraża bezpieczeństwu w regionie, oraz masowe i systematyczne łamanie praw człowieka, którego celem są w szczególności etniczni Ukraińcy i Tatarzy krymscy;

17. z zadowoleniem przyjmuje uwolnienie przywódców Tatarów krymskich Achtema Czizgoza i Ilmiego Umerowa, którzy zostali skazani na wyroki więzienia przez rosyjskie sądy na tymczasowo okupowanym ukraińskim terytorium Krymu we wrześniu 2017 r. i którym władze rosyjskie zezwoliły na opuszczenie półwyspu 25 października 2017 r.; wyraża wdzięczność wszystkim osobom, które przyczyniły się swą pracą do ich uwolnienia, w tym rosyjskim organizacjom praw człowieka, takim jak „Memorial”;

18. przypomina władzom rosyjskim, że jako de facto władze okupacyjne sprawujące faktyczną kontrolę nad Krymem są w pełni odpowiedzialne za ochronę obywateli Krymu przed arbitralnymi środkami sądowymi i administracyjnymi, a z tego samego powodu zobowiązane są na mocy międzynarodowego prawa humanitarnego do zapewnienia ochrony praw człowieka na półwyspie;

19. podkreśla, że sądy rosyjskie, wojskowe czy cywilne, nie są właściwe do orzekania w sprawie czynów popełnionych poza uznanym na arenie międzynarodowej terytorium Rosji, a także zwraca uwagę, że postępowania sądowe w takich przypadkach nie mogą być uznawane za zgodne z prawem;

20. ponownie wyraża poważne obawy w sprawie ustawy o tzw. obcych agentach i sposobu, w jaki jest stosowana; jest zdania, że definicja „działalności politycznej” prowadzonej przez organizacje pozarządowe otrzymujące wsparcie finansowe z zagranicy jest zbyt obszerna i w praktyce umożliwia rządowi kontrolowanie dowolnej zorganizowanej działalności związanej z życiem publicznym;

21. wzywa Rosję do zapewnienia bezwarunkowego i nieograniczonego dostępu międzynarodowym obserwatorom praw człowieka i misjom monitorującym; wzywa organizacje międzynarodowe, takie jak Organizacja Narodów Zjednoczonych, Rada Europy i Organizacja Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie do uważniejszego monitorowania sytuacji praw człowieka na Krymie i podjęcia stosownych działań;

22. wzywa Specjalnego Przedstawiciela Unii Europejskiej ds. Praw Człowieka, aby nieprzerwanie obserwował sytuację dotyczącą praw człowieka na Półwyspie Krymskim i na obszarach, które nie są kontrolowane przez rząd na wschodniej Ukrainie;

23. wzywa Radę i państwa członkowskie do stanowczości i jedności w stosowaniu uzgodnionych wobec Rosji sankcji oraz do ich przedłużenia, a także do rozważenia zastosowania środków wymierzonych przeciwko osobom odpowiedzialnym za aresztowanie i osądzenie więźniów politycznych;

Czwartek, 14 czerwca 2018 r.

24. podkreśla, że istotne jest, aby delegatura Unii Europejskiej w Rosji i ambasady państw członkowskich UE monitorowały procesy wytaczane obrońcom praw człowieka;
 25. wzywa przewodniczących Rady i Komisji oraz wiceprzewodniczącą / wysoką przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, by nadal bacznie przyglądali się przypadkom nieprzestrzegania międzynarodowych zobowiązań prawnych i poruszali te kwestie przy okazji rozmaitych spotkań z przedstawicielami Rosji;
 26. ponownie wzywa wiceprzewodniczącą Komisji / wysoką przedstawiciel oraz ESDZ do czuwania nad tym, aby wszystkie sprawy dotyczące osób prześladowanych z powodów politycznych trafiały pod obrady w czasie konsultacji między UE a Rosją dotyczących praw człowieka, po ich wznowieniu, oraz aby przedstawiciele Rosji obecni na konsultacjach byli formalnie zobowiązani do odpowiedzi w każdej sprawie, oraz wzywa do informowania Parlamentu o rezultacie rozmów z władzami rosyjskimi;
 27. wzywa wiceprzewodniczącą / wysoką przedstawiciel i ESDZ do zadbania o to, aby Unia, w granicach rosyjskiego prawa krajowego, wykorzystywała wszelkie możliwości dalszych kontaktów z rosyjskimi organizacjami społeczeństwa obywatelskiego i wspierania ich, w tym organizacji dążących do propagowania wartości demokratycznych, praw człowieka i praworządności;
 28. wzywa UE do wydania oświadczenia potępiającego łamanie praw człowieka w Rosji i próby ukrycia naruszeń pod pretekstem mistrzostw świata organizowanych przez FIFA;
 29. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji wiceprzewodniczącej Komisji / wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, Radzie, Komisji, rządowi i parlamentom państw członkowskich, Radzie Europy, Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie, a także prezydentowi, rządowi i parlamentowi Federacji Rosyjskiej.
-